

Stichting Kwaliteitsteam Buytenpark

TOELICHTING

bij de aanzet tot het Masterplan Natuur Zoetermeer;

deel 1 het Buytenpark

De aanzet tot een Masterplan Natuur Zoetermeer deel 1 het Buytenpark is ontwikkeld door de Stichting Kwaliteitsteam Buytenpark. Het document gaat in het bijzonder over het Natuurbestemde deel van het Buytenpark en beoogt aan te geven dat het hoognodig is dat deel extra te beschermen. Daarbij wijzen de initiatiefnemers erop dat dit stuk natuur van 60 ha uniek is en het nu van belang is te onderkennen dat er factoren zijn die zonder meer verstorend zijn voor die natuur.

Een actuele aanleiding voor zo'n op natuur gericht Masterplan is het recent bekend geworden Masterplan van SnowWorld, onder meer inhoudende de bouw van een hotel en een kabelbaan boven een canyon tussen de top van SnowWorld en het naburige Adventure Valley.

Waardoor de natuur alleen nog maar meer kan worden verstoord.

Volgens de huidige planologische regels, vastgelegd in onder meer bestemmingsplannen, mag dat allemaal niet, maar kern van het door de gemeenteraad van Zoetermeer inmiddels geplande haalbaarheidsonderzoek naar het Masterplan van SnowWorld is antwoord te geven op de vraag of en hoe dat alsnog mogelijk kan worden gemaakt. En dat doet het Kwaliteitsteam Buytenpark het ergste vrezen.

Met een Masterplan over de Natuur willen de initiatiefnemers het gemeentelijke en provinciale bestuur inspireren tot het antwoord: genoeg is genoeg. SnowWorld is een zeer belangrijke binnensport-activiteit in Zoetermeer, maar helaas op de verkeerde plek.

Dat is weliswaar een gegeven, maar groter worden dan nu moet zeker niet gebeuren. Voordat je het weet komt er bijvoorbeeld een reuzenrad, een bungeejumpinstallatie en een casino...

Vandaar het signaal aan zowel het gemeentebestuur van Zoetermeer als het provinciebestuur van Zuid-Holland, dat dit juist in deze tijd een verkeerde ontwikkeling is. En met dat signaal hopen de initiatiefnemers op brede steun.

In de oproep staat het voorstel centraal om voortaan steeds binnen een afstand van minimaal 250 meter van elk Natuur-bestemd gebied een bufferzone in acht te nemen waarbinnen geen nieuwe bebouwing mag komen en het geluid- en lichtniveau worden beperkt.

Geconstateerd kan worden dat dit een algemene omissie is in bestemmingsplannen, niet alleen in de Zoetermeerse regio.

Om aan deze omissie alsnog iets te doen waar het gaat om het Buytenpark, pleit de Stichting Kwaliteitsteam Buytenpark ervoor, tegelijkertijd met het voor de toekomst bepalen van een natuurbufferzone, nu vast te leggen dat het Natuur-bestemde deel van het Buytenpark

- o wordt aangewezen als zogeheten stiltegebied,
- o waar in beginsel alleen geluiden te horen zijn die passen bij het gebied en andere geluiden niet harder mogen zijn dan 40 decibel (dB) en waarbinnen uitsluitend extensieve recreatie is toegestaan. [Extensieve recreatie is in het bestemmingsplan Buytenpark beschreven als *vormen van dagrecreatie in de open lucht, waarbij men vooral het landschap en/of de natuur of bepaalde aspecten daarvan beleeft, waaronder wandelen, fietsen en kanoën en waarbij relatief weinig mensen gedurende een beperkte tijdsduur aanwezig zijn per oppervlakte-eenheid*];
- o gesloten wordt verklaard tussen zonsondergang en zonsopgang,
- o een tijdvak waarbinnen extern kunstmatig licht wordt geweerd.

Het zal duidelijk zijn dat dit direct invloed gaat krijgen op plannen van SnowWorld tot uitbreiding in het Buytenpark.

Inleiding

Het Buytenpark bevindt zich aan de westkant van de wijk Buytenwegh. Het park omvat ruim 100 hectare groen. Het kent een westelijk deel dat 60 hectare Natuur meet, uit zichzelf verrezen, en een oostelijk deel dat uit 40 hectare aangelegd parkgebied bestaat. Dit oostelijk part is in de jaren '70 van de 20e eeuw aangelegd, deels als wijkpark voor de aangrenzende wijk Buytenwegh. Aansluitend kwamen daarachter sportvelden, sportaccommodaties en de algemene begraafplaats.

Pas na 1980 ontstond het meest westelijk gedeelte van het Buytenpark, eerst als puinstortplaats waar vooral het puin uit de Haagse stadsvernieuwingengebieden werd gestort. Let op: het gaat hier uitsluitend om puin en niet om afval, geen vuilnis.

Die puinheuvels, tot een maximum - door de provincie voorgeschreven - hoogte van 20 meter, zijn in 1995 afgedekt met grond en omgevormd tot natuurlijke heuvels. Omdat niet uit te sluiten is dat er vroeger ook stoffen zijn geloosd die daar niet thuishoren, houdt de gemeente in de gaten wat er zich nog in de grond bevindt aan mogelijk giftige stoffen. Op sommige plekken kun je daar de aftappunten van vinden.

Dat heuvelachtige deel van het Buytenpark is in het bestemmingsplan Buytenpark het Natuur-bestemde deel geworden, op de kaart blauwgroen:

In het midden van het Buytenpark, als uitstulping van het sportdeel van het Buytenpark en fors het natuurgebied ingaand, bevindt zich het verreweg grootste gebouwde sportcomplex van Zoetermeer: SnowWorld. Een indoorskibaan met drie skipistes: twee pistes met een lengte van 140 meter en één van 300 meter. De eerste twee zijn er sinds de opening in 1996, de derde piste bestaat sinds december 2003 en is in 2017 verlengd. SnowWorld beschikt verder over een groot restaurant plus buitenterras en speeltuin, alsmede diverse ruimtes voor bijeenkomsten, enkele winkelhoeken en een apart voorraadgebouw. Er is een ruim parkeerterrein. Tot het SnowWorld-concern behoort sinds enige tijd ook het complex Adventure Valley, voorheen Ayers Rock, 500 m ten zuidwesten van SnowWorld.

Dit eerste deel van een aanzet tot een Masterplan Natuur Zoetermeer gaat vooral over de 60 ha Natuur van het Buytenpark, uit zichzelf ontstaan op en rond de vroegere puinheuvels. Dit

deel van het Buytenpark is uniek. In dit deel van het park heeft de Natuur de ruimte gekregen om zich zelf te ontwikkelen. Het gebied kent een grote biodiversiteit. Het is ingesloten door een net van waterwegen en plassen, die voor een belangrijk deel in beheer zijn bij het Hoogheemraadschap van Rijnland. Hier heeft zich in de loop der jaren een natuurtipe 'ruigtestruweel' ontwikkeld, dat schaars is in de regio en onderdak biedt aan bijzondere flora en fauna: vogels, libellen, vleermuizen, paddenstoelen en planten. Bijzonder ook de vele verschillende vlinders zoals de Distelvlinder, de Koninginnenpage en de zeldzame Argusvlinder. Maar vooral toch een eldorado voor vogels waarvan diverse soorten een broedplaats vinden.

Aan de westrand is in 2017 een zogeheten plasdrasgebied ontwikkeld, met een wisselende waterstand. Heel geschikt voor trekvogels als plek om aan te sterken en andere om te broeden. Intussen vast adres voor Grutto's, Kluten, Kieviten, Tureluurs, Watersnippen, diverse soorten Eenden en Scholeksters. Op initiatief van de Stichting Kwaliteitsteam Buytenpark is dat gebied inmiddels door de gemeente omgedoopt tot Gruttolandje, naar de hoofdbewoner. In dit gebied bevindt zich ook een Oeverwaluwand.

Dit Natuur-bestemde deel van het park kent enkele doorgaande fietspaden - net als in de rest van het park uitsluitend bestemd voor niet-gemotoriseerden - ook ruiterspaden en tal van smalle voetpaadjes. In de zuidelijke helft van dit *natuurstergebied* is voorzien in een mountainbikeparcours. Op een enkele plaats is er een zitbankje. Op een van de hoogste punten een bijzonder exemplaar met opschrift, daar geplaatst ter nagedachtenis aan Wim Bakker en Annet de Jong, een Zoetermeers echtpaar dat op 17 juli 2014 omkwam tijdens de ramp met de MH17. Het was hun favoriete plek in het Buytenpark.

Fietsroutes zijn er onder meer richting Stompwijk en via de Nieuwe Driemanspolder naar Leidschendam. Dat laatste kan ook via een nieuw fietspad als verlengde van de Meerpolderdijk en een fietspad langs de Limietsloot, de waterweg die loopt tussen de Meerpolder en de Nieuwe Driemanspolder.

Net buiten het Natuur-gebied, aan de uiterste zuidwestrand van het Buytenpark, is er ruimte voor twee tuinverenigingen – de Tuinvereniging Noord-West en de Tuinvereniging Seghwaert – plus het hoofdhonk van Scouting Impeesa Zoetermeer. Die drie locaties vallen weliswaar buiten het Natuur-bestemde deel van het bestemmingsplan Buytenpark maar zijn wel gehouden Groen te zijn.

Bij het opstellen van het bestemmingsplan Buytenpark is er geen rekening mee gehouden dat er een conflict kan ontstaan tussen het grootste zuidwestelijke deel van het Buytenpark en het kleinere zuidoostelijke deel. Deze aanzet tot een Masterplan voor de natuur bepleit dit alsnog te doen.

Groene hoepel.

In deze oproep aan de besturen van de gemeente Zoetermeer en de provincie Zuid-Holland om extra maatregelen te nemen ter natuurbescherming is sprake van 'de groene hoepel' rondom Zoetermeer. Dit begrip is al meer dan twintig jaar geleden door het gemeentebestuur van Zoetermeer zelf geïntroduceerd. Onder meer in de gemeentelijke nota Beleidskader Leisure uit 2003.

Dit Beleidskader Leisure geeft de hoofdrichting aan voor het Leisurebeleid in Zoetermeer. In de nota staat dat met ontwikkelingen op het gebied van leisure onder meer rekening moet worden gehouden met het volgende (citaat): *Het Buytenpark maakt onderdeel van de groene hoepel (gevormd door verschillende parken) rondom Zoetermeer.*

Het bestemmingsplan Buytenpark verwijst hiernaar in hoofdstuk 2.4.14.

Het begrip *groene hoepel* is sindsdien diverse malen teruggekomen, onder meer in het Basisdocument Zoetermeer 2040. Ook daar in verband met leisure-voorzieningen. Dit document meldt voor bepaalde vormen van leisure: *De Groene Hoepel rond de stad. In 2025 is Zoetermeer rondom de bebouwde grenzen compleet omsloten door afwisselend groene en blauwe landschappen met hier en daar een rood accent.*

Lastig is dat nergens de betekenis van die *groene hoepel* nauwkeurig is beschreven en evenmin wat er moet worden gedaan om die intact te houden. Daar is deze oproep ook een poging toe.

De bijlagen

Bij deze oproep horen 13 - meest lijvige - bijlagen. Al die bijlagen zijn desgevraagd beschikbaar in pdf of met een veilige internetlink.

I. Het vastgelegde Natuur-beleid voor het Buytenpark

Het gemeentebestuur van Zoetermeer heeft in het recente verleden stap voor stap Natuur-beleid geformuleerd en in het bijzonder voor het Buytenpark ook heel precies vastgelegd.

Het is van belang voor wat het laatste betreft hier nog eens apart bij stil te staan.

- a. De Visie Buytenpark is een ambtelijke beleidsnota die door de gemeenteraad is geaccordeerd op 28 juni 2010. Er is voordien langdurig – vooral intern - over de inhoud beraadslaagd.

Uiteindelijk is in deze ambtelijke nota ruimte gemaakt voor uitbreiding van SnowWorld met een vierde baan. Dat besluit was eerder al genomen door de gemeenteraad, namelijk op 14 december 2009, en wel onder een groot aantal voorwaarden.

Maar tenslotte is het plan voor die vierde baan door SnowWorld - naar verluidt vooral om financiële redenen - ingetrokken en ook niet verwerkt in het vervolgens tot stand gebrachte en vastgestelde bestemmingsplan Buytenpark.

Waardoor wat in de Visie Buytenpark staat over de uitbreiding van SnowWorld dus feitelijk terzijde kan worden gelegd.

Wat wel nog onverkort geldt, is de ruime aandacht die de Visie Buytenpark geeft aan de natuur. Enkele relevante citaten - letterlijk:

- 1. Een belangrijke natuurwaarde die het park vertegenwoordigt, is de betekenis voor de vogeltrek. Ook voor broedvogels, insecten (vleermuizen), grondgebonden zoogdieren en paddenstoelen heeft dit park een grote waarde. Het begrazingsgebied is daarom aangewezen als natuurstergebied.*
- 2. Ook het ongebruikte deel van de puinstort, het westelijke weidegebied, heeft hoge natuurwaarden.*
- 3. Om een park met zo'n grote diversiteit aan functies goed te laten functioneren is een heldere zonerings nodig. De zonerings verdeelt het park in grote lijnen in gebieden van gelijk karakter. Zo kunnen conflicterende functies gescheiden worden en vergelijkbare functies geconcentreerd plaatsvinden.*
- 4. Een van de onderscheiden zones is het zogeheten Begrazingsgebied. Dat is het hele gebied naast en achter SnowWorld. Van die zone zegt de Visie Buytenpark: Hier ligt de nadruk op avontuurlijke natuurbeleving en uitzicht op de omliggende polders. De mogelijkheid tot struinen is randvoorwaarde voor de natuur, terwijl de grote grazers een gegeven zijn voor de recreanten.*
- 5. Het Buytenpark heeft een avontuurlijk, ruig en open karakter. Dit betekent dat ontwikkelingen in het park zoveel mogelijk openbaar toegankelijk zijn,*

een natuurlijke (ruige) vormgeving krijgen en uitdagen tot avontuurlijk gebruik.

6. *In beperkte mate is er nog ruimte voor ontwikkeling in het sport- en leisure-gebied. Vaak betekent dit echter dat andere functies moeten inkrimpen of verplaatsen.*
7. *Ontwikkelingen in het Buytenpark hebben een duurzaam karakter, conform het gemeentelijke duurzaamheidsbeleid. Dat wil zeggen dat er onder andere aandacht is besteed aan reductie van CO2 uitstoot, besparing van energie, zuinig omgaan met water, versterken van de biodiversiteit et cetera.*
8. *Het begraasde deel van het park, is aangewezen als natuurstergebied. Bebouwing is, volgens het Stadsnatuurplan in de natuurstergebieden niet toegestaan. Het gewenste natuurtype in het heuvelland van het Buytenpark is ruigtestruweel.*
9. *De ongereptheid en het landschappelijke karakter zijn belangrijke kenmerken voor de bezoekers. De aanwezigheid van de huidige skihal van SnowWorld wordt door veel respondenten in dit kader als negatief gezien (omnibusenquête 2004).*
10. *Niet voor niets wordt aan de natuur van het Buytenpark regionale betekenis toegekend (Stadsnatuurplan, 1999) en is dit park deels onderdeel van de Groenblauwe Slinger.*
11. *De Groenblauwe Slinger is een aaneengesloten open, voornamelijk agrarisch cultuurlandschap tussen het stedelijk gebied van de agglomeraties van Rotterdam, Den Haag en Leiden. (...) De Groenblauwe Slinger kent een grote mate van openheid.*
12. *In het Stadsnatuurplan (1999-2020) is het begrazingsgebied van dit park aangewezen als één van de vier natuurstergebieden.*
13. *Voor de gemeente Zoetermeer is het programma 'Duurzaam Zoetermeer 2030' opgesteld. In dit programma zijn, gericht op 2030, de volgende doelstellingen geformuleerd:*
 - *CO2-neutrale stad in 2030;*
 - *Gezond leefmilieu (20% betere luchtkwaliteit dan de EU-norm, rustige woonwijken (< 55 dB(A) en geen ernstige geluidhinder (< 65 dB(A) langs de hoofdwegen);*
 - *Behoud en waar mogelijk toename biodiversiteit (realisatie stadsnatuurplan).*

Al die stellingen zijn indertijd ruim gedeeld, ook met andere overheden.

Hoe dan ook zijn het stellingen die anno nu vrijwel zeker nog volledig geldig zijn.

- b) Het Burgerinitiatiefvoorstel Behoud Kwaliteit Buytenpark is in die zelfde vergadering van 28 juni 2010 door de gemeenteraad aanvaard, althans – citaat – *voor zover dat niet in tegenspraak is met de door de raad aanvaarde besluitvorming rond de vierde baan van SnowWorld.*

Dat Burgerinitiatiefvoorstel is ingediend door het – toen nog niet in een stichting ondergebrachte – Kwaliteitsteam Buytenpark met steun van andere Zoetermeeders.

Het vraagt van het gemeentebestuur - letterlijk - onder meer ervoor te zorgen dat:

- *De natuur, het landschap, de biodiversiteit en de vogelstand in het Buytenpark van de gemeente een beschermde status krijgen;*
- *de gemeente zich gaat inspannen om het natuurlijke karakter en de daarmee gepaard gaande beleving van het Buytenpark te vergroten;*
- *het Buytenpark geen pretpark kan worden;*
- *in het vervolg over het Buytenpark regulier overleg plaatsheeft met alle te onderscheiden belanghebbenden en in elk geval ook met het Kwaliteitsteam Buytenpark.*

Op die 28^e juni 2010 heeft de gemeenteraad een amendement aanvaard op het voorliggende besluit over de Visie Buytenpark luidende:

Het Burgerinitiatiefvoorstel Behoud Kwaliteit Buytenpark in samenhang met de Visie Buytenpark als kader voor de verdere uitwerking van het uitvoeringsplan voor het Buytenpark te aanvaarden met uitzondering van punten c, d, e en f voor zover dat in tegenspraak is met de door de raad aanvaarde besluitvorming rond de vierde baan van SnowWorld.

Waarmee de hierboven weergegeven stellingen uit het Burgerinitiatief nog steeds als onverkort geldend kunnen worden beschouwd.

- c) Een en ander heeft onder meer geleid tot vaststelling van nieuwe bestemmingsplannen voor dit gebied alsmede het Compensatieplan Verlengde Derde Baan SnowWorld, het Beeldkwaliteitsplan SnowWorld 2015 en het Uitvoeringsprogramma Buytenpark 2017. In deze paragraaf past ook enige aandacht voor het initiatief van het toenmalige gemeenteraadslid Peter Vergers (D66), te voorzien in een natuurlijker aankleding van de derde baan.
1. Het eerste in deze reeks is het Bestemmingsplan Buytenpark. Dit Bestemmingsplan is vervaardigd in het kader van de algemene herziening van bestemmingsplannen in die tijd. Oorspronkelijk was het de bedoeling in dit bestemmingsplan ook de uitbereiding van SnowWorld met een vierde baan mogelijk te maken. Dat onderdeel is evenwel te elfder ure geschrapt, zoals gezegd waarschijnlijk omdat SnowWorld voor zo'n uitbreiding financieel geen kans meer zag.

Nieuw in dit bestemmingsplan is dat uitbreiding van de begraafplaats is mogelijk gemaakt - waarvoor drie andere voorzieningen moesten verhuizen naar het sportdeel van het Buytenpark, te weten de IJvereniging Zoetermeer (YVZ), de Toervereniging Zoetermeer77 (TVZ77) en de hondenschool. Voorts kreeg in het nieuwe bestemmingsplan de Tuinvereniging Seghwaert een locatie.

In dit nieuwe bestemmingsplan wordt onder meer verwezen naar het eerder vastgelegde Zoetermeerse Stadsnatuurplan (25 januari 1999). Met als doel: het realiseren van meer en betere natuur en het vergroten van het draagvlak voor de natuur.

Het Buytenpark is in dit Stadsnatuurplan opgesplitst in twee delen. Het eerste deel betreft het intensief gebruikte deel van het park, waarin de functies als begraafplaats, sportvoorzieningen, Ayers Rock en SnowWorld zijn gevestigd. Dit deel is aangewezen als stadsnatuur. Het overige minder intensief gebruikte deel van het Buytenpark is aangewezen als regionatuur, waarbij *het begrazingsgebied is aangewezen als natuurstergebied*. Daarvan is genoteerd: *Stergebieden zijn gebieden die een grote (potentiële) natuurwaarde hebben. (...) In deze gebieden zijn stedelijke ontwikkelingen (...) niet toegestaan.*

Verdere relevante citaten uit de toelichting op het bestemmingsplan zijn onder meer:

- *De gemeente heeft de ambitie om de biodiversiteit en de waardering van de inwoners hiervoor op peil te houden en waar mogelijk te vergroten.*
- *De klimaatveranderingen, de groei van Zoetermeer en de toenemende luchtvervuiling vragen om maatregelen. In het programma Duurzaam Zoetermeer (vastgesteld door de gemeenteraad 26 november 2007) zijn afspraken opgenomen om Zoetermeer in de toekomst leefbaar te houden. De ambities zijn hoog: Zoetermeer wil tot de tien duurzaamste gemeenten van Nederland behoren.*
- *Het Buytenpark maakt onderdeel uit van de groene hoepel (gevormd door verschillende parken) rondom Zoetermeer.*

Opgemerkt zij, dat op grond van de voorheen geldende bestemmingsplannen in het Buytenpark de *bouw van een hotel* mogelijk zou zijn. En daarvan noteert de toelichting op het bestemmingsplan Buytenpark: *Deze mogelijkheid wordt in dit bestemmingsplan geschrapt, omdat de locatie ligt buiten de bebouwingscontour van Zoetermeer. De nieuwvestiging van een hotel is in strijd met het bepaalde in de provinciale Verordening Ruimte op grond waarvan geen nieuwe stedelijke ontwikkelingen mogen plaatsvinden buiten de rode contour.*

NB: Die provinciale verordening geldt overigens anno nu niet meer maar is door andere provinciale regels vervangen.

Dit bestemmingsplan Buytenpark regelt voor het Natuur-bestemde deel onder meer:

6.1.1 (...) De voor Natuur aangewezen gronden zijn bestemd voor: behoud, herstel en ontwikkeling van natuurwaarden, ecologische waarden en landschappelijke waarden; (...) extensieve recreatie; ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van natuur uitgesloten - mountainbikeparcours' is de aanleg en het realiseren van een mountainbikeparcours niet toegestaan;

6.2.1 (...) Op of in deze gronden mogen geen gebouwen worden gebouwd, met uitzondering van schuilhutten voor dieren (...) 6.2.2 (...) de bouwhoogte van erf- en terreinafscheidingen mag niet meer bedragen dan 1,5 m; de bouwhoogte van speelvoorzieningen mag niet meer bedragen dan 5 m; de bouwhoogte van overige bouwwerken, geen gebouwen zijnde mag niet meer bedragen dan 3 m, met uitzondering van 1 uitkijktoren per aaneengesloten bestemmingsvlak, met een maximale bouwhoogte van 15 meter (...).

Het bestemmingsplan Buytenpark is door de gemeenteraad van Zoetermeer vastgesteld op 3 december 2012. Daarna heeft het Kwaliteitsteam Buytenpark het bestemmingsplan - vooral in verband met twijfels over de ruimte die dit alsnog zou kunnen geven aan SnowWorld - ter beoordeling voorgelegd aan de Raad van State.

In zijn uitspraak tekent de afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State - de hoogste administratieve rechter in Nederland - aan:
Ter zitting hebben de Stichting Kwaliteitsteam en de Vogelwerkgroep hun beroepsgrond inzake het plandeel met de bestemming "Sport - Skibaan" voor de gronden waarop de indoorskipiste SnowWorld is gelegen, ingetrokken.

Dit laatste is gedaan op grond van de constatering van de Staatsraden in de zitting, dat het bestemmingsplan feitelijk geenszins de door het Kwaliteitsteam gevreesde extra ruimte voor SnowWorld mogelijk kon maken.

Met de gang naar de Raad van State heeft het Kwaliteitsteam Buytenpark ook geprobeerd de vestiging te blokkeren van siertuinen in de westhoek van het Buytenpark (de Tuinvereniging Seghwaert) en die van een hondenschool in de oosthoek. Daarover zegt de Raad van State dat het gemeentebestuur van Zoetermeer de beleidsvrijheid heeft om dit soort bestemmingen zo vast te leggen en voegt eraan toe bij de beoordeling hiervan altijd terughoudend te zijn.

Het door de gemeenteraad vastgestelde bestemmingsplan is door de Raad van State vervolgens dan ook geheel gehandhaafd en daarmee per 16 april 2014 *onherroepelijk* geworden.

Waarop mr. Anna Jonkhoff, een natuurminnende advocate die tegen een laag tarief steun had verleend aan het Kwaliteitsteam Buytenpark - indertijd was zij onder meer bekend van het zondagse radioprogramma Vroege Vogels (VPRO) - verklaarde dit oordeel van de Raad van State om meerdere redenen te betreuren. "Dit is typisch een uitspraak waarin duidelijk is dat de rechter zich

marginaal opstelt en veel beleidsvrijheid aan het bestuursorgaan laat. Wat ik daarbij merkwaardig vind is, dat bij het Kwaliteitsteam de bewijsplicht wordt gelegd om maar aan te tonen dat door de siertuinen, het foerageergebied voor de steenuil essentieel wordt aangetast. Blijkbaar hoef je dat als initiatiefnemer niet heel goed te onderzoeken. Dat vind ik wel ernstig. Verder begrijp ik ook niet waarom het geluidsrapport wat is ingediend tegen de hondenschool niet lijkt te zijn meegenomen.”

2. Vervolgens kwam het verzoek van SnowWorld, het mogelijk te maken dat de derde baan van het skicomplex zou worden verlengd tot 300 m en zou worden voorzien in meer dan verdubbeling van de hoogte namelijk van 32,2 m tot 68,7 m boven NAP. Bovendien was het de bedoeling aan het complex een uitkijktoren toe te voegen en een uitzichtterras.

Op grond van eerder door de gemeente Zoetermeer bepaald beleid voor ruimtelijke ordening (zoals bijvoorbeeld ook de Hoogbouwvisie 2004) allemaal niet toegestaan. En ook niet conform de provinciale regels. Reden waarom het college van B&W de provincie vroeg om ontheffing van dit verbod. Met de stelling, dat het nieuwe complex “wordt ingepast in het landschap. Vooral vanwege de doorzichten die mogelijk zijn onder de baan door, blijft de ruimtelijke kwaliteit behouden”. En dat dus wordt voldaan aan de provinciale eis “dat de natuur- en recreatiewaarden van het Buytenpark en de landschappelijke kwaliteit zo minimaal als mogelijk worden aangetast”.

Die provinciale ontheffing kwam er op 14 juli 2014. Opmerkelijk in de brief met dat besluit is de stelling dat de uitbreiding er mede op is gericht “de skibaan te laten voldoen aan de eisen van de FIS (internationale skifederatie), waardoor SnowWorld skifaciliteiten kan bieden op het niveau van internationale wedstrijden.” Een argument dat nadien niet meer is teruggehoord. Van een formeel vastgelegde toezegging van de FIS op dit gebied lijkt trouwens geen sprake.

Het provinciebestuur erkent dat de ontwikkeling in strijd is met de provinciale regels maar voegt eraan toe: “De provinciale belangen gelegen in het voorkómen van *verstening buiten de bebouwingscontour* en in het behoud van de natuur- en recreatiewaarden van het Buytenpark, worden in onderhavig geval niet onevenredig aangetast. Naast een goede en zorgvuldige inpassing van de verlengde derde baan worden er ook aanpassingen in het park gedaan. *Door gericht beplanting toe te passen worden zichtlijnen versterkt en wordt de baan landschappelijk ingepast. De ontheffing wordt verleend onder de voorwaarden dat de beplanting daadwerkelijk onder de derde baan aangebracht en onderhouden wordt.*

Ook dat laatste mag anno nu een punt van aandacht zijn.

- a. Niet lang daarna volgde de vaststelling van het *Bestemmingsplan verlenging Derde baan SnowWorld*. Dit bestemmingsplan heeft specifiek ten doel SnowWorld in staat te stellen de derde baan uit te breiden. Motief: “Doel van de uitbreiding is het aantal bezoekers te verhogen en om bestaande bezoekers beter/langer te binden en daarmee de toekomst van het complex veilig te stellen.”

b. Dit alles is begeleid door de vaststelling van het *Compensatieplan Verlengde Derde Baan SnowWorld 2014* en het *Beeldkwaliteitsplan SnowWorld 2015*.

1. Met het compensatieplan werd vastgelegd *dat er rond de derde baan natuurlijke beplanting zou worden aangebracht om op maaiveldniveau de baan aan het zicht te onttrekken. Het zou gaan om sleedoorn, meidoorn, veldesdoorn, hondsroos, egelantier en vlier. Dit zijn soorten Zeeuwse haag die van oudsher in Nederland voorkomen en ook in het Buytenpark veel zijn terug te vinden. Dit struweel blijkt in de praktijk zeer aantrekkelijk voor vogels.*

Over dit onderwerp is - waarschijnlijk deels door een gemeentelijk persbericht van 29 oktober 2014 - ernstige verwarring ontstaan. Ten onrechte meldde dit bericht "dat met de Zeeuwse haag rondom SnowWorld, de fundering van de baan als het ware opgaat in de omgeving. De palen waarop de derde baan steunt, worden zo aan het oog onttrokken."

2. Het *Beeldkwaliteitsplan SnowWorld 2015* is vooral een kopie van de opvattingen die zijn vastgelegd in een nooit formeel in bestuurlijke zin getoetst advies over het plan voor een vierde baan, geschreven door het intussen al opgeheven Kwaliteitsteam Groene Hart (KGH). Wat leidt tot omstreden uitspraken als:

- "SnowWorld past in het geheel van de skyline van Zoetermeer;
- de baan zal gaan meedoen in de vorming van het contrast tussen stad en polder;
- SnowWorld en het Buytenpark kunnen een poortfunctie krijgen van platteland naar stad en andersom.
- De baan rijst op uit het struweel en leidt zijn eigen leven."

Op het verzet tegen een en ander door onder meer het Kwaliteitsteam Buytenpark reageert het college van B&W in een nota. Daarin geeft het college weliswaar toe “dat verlenging van de derde baan de impact van het SnowWorldcomplex op dit gebied vergroot en dat de verlengde derde baan vanuit veel hoeken van het Buytenpark zichtbaar zal zijn.” Maar het college vindt tegelijkertijd “dat die zichtbaarheid niet leidt tot de beschadiging van de waarden rust en ruimte en ook dat de beleving van de natuur niet wezenlijk zal worden aangetast, althans niet onaanvaardbaar”, zo staat er letterlijk. Ook al niet, omdat het complex nu al een prominente plek inneemt in het Buytenpark en er geen sprake is van een maagdelijke situatie.

In de nota beklemtoont het college vooral het werkgelegenheidsbelang van SnowWorld voor de gemeente,

3. In dit kader past ook het initiatief van het toenmalige gemeenteraadslid Peter Vergers (D66) te voorzien in een natuurlijker aankleding van de derde baan. Zie: *BartelsOverSnowWorld-D66*. Peter Vergers kreeg geen steun.

4. Vóór het bestemmingsplan stemden op 14 september 2015 30 gemeenteraadsliden, tegen 5. Onder die tegenstemmers alleen de SP (twee van de vier raadsleden aanwezig), GroenLinks (twee raadsleden) en het D66-raadslid Peter Vergers.

Het langst aan het woord was het gemeenteraadslid Marcel van der Tol (GroenLinks) die een betoog hield met voor het Kwaliteitsteam Buytenpark heel herkenbare elementen: “Het Buytenpark is verreweg het belangrijkste natuurgebied van Zoetermeer. Uniek in zijn soort, zowel in deze regio als ver daarbuiten. (...) Wie kiest voor uitbreiding van SnowWorld, zegt eigenlijk dat hij of zij het behoud van de natuur in het Buytenpark onbelangrijk vindt. Compensatie kan hier niet goedmaken wat eenmaal verloren is gegaan. (...) Nergens in dit dossier wordt een serieuze afweging gemaakt of het belang van de onderneming opweegt tegen de natuurwaarden van dit gebied. Nergens wordt onderbouwd, waarom de aantasting van het leefgebied van al die planten en

diersoorten wel aanvaardbaar is. (...) Dit is geen zichtbare vernieuwing maar een zichtbare vernieling.“

5. Ook het aldus ontstane bestemmingsplan voor SnowWorld is door het Kwaliteitsteam Buytenpark ter *beoordeling voorgelegd aan de Raad van State*, mede namens de Vogelwerkgroep Zoetermeer (VWZ), de Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor 's-Gravenhage en omstreken (AVN) en twee burens van het Buytenpark, en met steun van talloze meebetalende liefhebbers van de natuur in het park alsmede de interprovinciale Stichting Groene Hart.

Onderdeel van dit verzet was de stelling dat het bouwwerk van SnowWorld gedurende belangrijke delen van de dag een aanzienlijk part van de omgeving in de schaduw gaat zetten, soms ruim 15.000 m². Af en toe reikt die schaduw zelfs tot een eind in de Meerpolder. Dit blijkt namelijk uit onderzoek dat de Stichting Kwaliteitsteam Buytenpark heeft laten verrichten door iTX Bouwconsult in Rijssen.

Op de zitting van de afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State over het bestemmingsplan - 24 maart 2016 - bracht de gemeente daartegen in dat het niet gaat om schaduw die zich steeds op dezelfde plek bevindt, aangezien de aarde draait...

Het oordeel van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State komt op 26 april 2016. De afdeling bestuursrechtspraak maakt dan opnieuw duidelijk dat waar volksvertegenwoordigers iets hebben besloten, ze het wel erg bont moeten hebben gemaakt wil dat leiden tot een correctie. Citaat uit de uitspraak: “Bij de vaststelling van een bestemmingsplan heeft de (gemeente)raad beleidsvrijheid om bestemmingen aan te wijzen en regels te geven die de raad uit een oogpunt van een goede ruimtelijke ordening nodig acht. De Afdeling toetst deze beslissing terughoudend. Dit betekent dat de Afdeling aan de hand van de beroepsgronden beoordeelt of aanleiding bestaat voor het oordeel dat de raad zich niet in

redelijkheid op het standpunt heeft kunnen stellen dat het plan strekt ten behoeve van een goede ruimtelijke ordening.”

En dus was een beroep op de Raad van State om een gemeenteraadsbesluit als dit te corrigeren indertijd eigenlijk bij voorbaat kansloos.

Bovendien blijkt uit de uitspraak opnieuw dat gemeentebesturen sowieso heel veel kunnen met gebieden die niet behoren tot de kleine groep van zogeheten Natura 2000-gebieden. En het Buytenpark hoort niet tot die gebieden. Waardoor, zoals de Raad van State stelt, “het Buytenpark als zodanig geen beschermde status heeft.”

De uitspraak van de Raad van State bevat wel een enkele kritische noot: “Niet ontkend kan worden *dat de grote hoogte van de derde baan een belangrijke invloed zal hebben op de beleving van het landschap in de omgeving*. De Afdeling stelt vast dat normering omtrent de hoogte die voor een gebouw als dit aanvaardbaar is, ontbreekt.”

Maar doorslaggevend zijn dit soort overwegingen niet. Alle 13 bezwaren van het Kwaliteitsteam Buytenpark worden afgewezen.

6. Ter invulling van een richting die het gemeentelijke beleidsstuk Visie Buytenpark heeft gegeven na vaststelling door de gemeenteraad, is een ambtelijk en ook door de raad geaccordeerd *Uitvoeringsprogramma Buytenpark* gemaakt. Aanvankelijk zou dit grotendeels door SnowWorld worden gefinancierd als compensatie voor de vierde baan. Maar toen die vierde baan niet doorging, viel dat compensatiebedrag weg. En is met de invulling van het Uitvoeringsprogramma gewacht.

Door de gemeenteraad is dit traject op 5 oktober 2015 heropend door vast te stellen dat de gemeente een kwaliteitsimpuls zou moeten geven ter waarde van ongeveer 3 ton aan het Buytenpark. De kosten van die Kwaliteitsimpuls Buytenpark zijn voor € 280.000,-- gedekt door een projectsubsidie van de Provincie Zuid-Holland van € 150.000,-- en bijdragen van derden, onder andere van het Hoogheemraadschap van Rijnland en SnowWorld, gezamenlijk € 130.000,--. De resterende € 25.000,-- is gedekt uit de gemeentelijke begroting.

Het Kwaliteitsteam Buytenpark was een van de participanten bij het beraad over de invulling. Dat stond onder leiding van een ambtelijke groep onder voorzitterschap van Michel Groenendijk.

Door de toenmalig wethouder Robin Paalvast is op 23 maart 2016 in een memo aan de raad geschreven dat het gaat om een kwaliteitsimpuls die onder meer *verbetering* beoogt van:

- a) paden en groenstructuren van het Buytenpark;
- b) de entree en
- c) *het avontuurlijke karakter van het park.*

Eind 2017 is door de gemeente op basis hiervan het Uitvoeringsprogramma Buytenpark gepubliceerd.

Het is ook anno 2023 belangrijk om enkele van de daarin vastgelegde afspraken nog eens na te lopen om te kijken wat er nog moet gebeuren. Zo is het goed te noteren dat het Uitvoeringsprogramma Buytenpark mede bedoeld is om - zoals er staat - *“invulling te geven aan het Burgerinitiatief Buytenpark waarin wordt gevraagd om betere bescherming van de natuur in het Buytenpark.”*

In totaal bevat het Uitvoeringsprogramma Buytenpark 20 onderdelen. Onderdeel 2 is: Inpassing SnowWorld. In deze paragraaf staat dat er *“rondom de verlengde derde baan van SnowWorld nieuwe bosschages moeten worden geplant op een manier die goed in het Buytenpark past.”* In een toelichting staat overigens *“dat de bosschages de derde baan niet aan het zicht zullen onttrekken, maar de baan op maaiveldniveau zal inpassen in de bestaande omgeving.”* Vastgelegd is dat dit struweel zou uitgroeien *“tot een hoogte variërend tussen de twee en acht meter.”* En geconstateerd wordt *“dat de aannemer van SnowWorld de beplanting van de derde baan aan de buitenzijde nog dient af te ronden.”*

In de beoordeling van het concept van het Uitvoeringsprogramma Buytenpark heeft het Kwaliteitsteam Buytenpark onder meer vastgelegd, blij te zijn met de apart geformuleerde *deel-doelstelling om hiermee de biodiversiteit in het Buytenpark te vergroten.*

Na afronding van het overleg over het Uitvoeringsprogramma Buytenpark heeft de Stichting Kwaliteitsteam Buytenpark – mede op advies van de ambtelijke overleggroep - het initiatief genomen om tot een permanente samenspraak-mogelijkheid over het Buytenpark met andere grootgebruikers en enkele betrokken ambtenaren. Dit heeft geleid tot de oprichting van het Overlegplatform Buytenpark.

7. De thans voorliggende *aanzet tot een Masterplan Natuur Zoetermeer; deel 1 Buytenpark* bevat onder meer de oproep aan het gemeentebestuur van Zoetermeer en het provinciebestuur van Zuid-Holland tot het instellen van bufferzones tussen bestemmingsgebieden die aan elkaar grenzen en eigenschappen hebben die met elkaar – kunnen – conflicteren. En voor zover sprake kan zijn van zulke conflicterende functies met de directe omgeving, daartoe aan het Natuur-bestemde gebied voorrang te geven.

Vandaar het voorstel dat als het gaat om situaties die conflicterend zijn of kunnen zijn, dan binnen een afstand van -

minimaal – 250 meter van het Natuur-bestemde gebied een natuurbufferzone in acht te nemen waarbinnen geen nieuwe bebouwing kan komen en het geluid- en lichtniveau worden beperkt, om verstoring van het daarachter liggende natuurgebied te voorkomen. Zo beschouwd zou rondom SnowWorld een natuurbufferzone moeten komen die wordt begrensd op een manier zoals hieronder globaal met een rode lijn is aangegeven.

8. Van belang in dit verband is dat Provinciale Staten van Zuid-Holland op 8 maart 2023 een nieuw natuurbeleid hebben vastgesteld ter versterking van natuur, ook in stedelijke gebieden. Dit is gebeurd in een wijziging van het omgevingsbeleid. Daarin zijn nu stellingen opgenomen als:
- *Wij streven naar vitale hoogwaardige natuur en fraaie landschappen die beginnen bij de voordeur en zich uitstrekken tot de kernen van onze natuur- en groengebieden, verbonden met water en erfgoed. Door overal natuur- en landschapswaarden te versterken, werken we aan het behoud en herstel van de biodiversiteit en aan een aantrekkelijke omgeving. Met andere woorden, we willen een goede basiskwaliteit van de natuur, binnen en buiten natuurgebieden en de transitie bevorderen naar een natuurinclusieve samenleving voor algeheel biodiversiteitsherstel.*
 - *Zorg voor die natuur en leefomgeving is van groot belang. De provincie wil immers dat de inwoners van Zuid-Holland kunnen wonen, werken en recreëren in een prettige en aantrekkelijke leefomgeving, met directe toegang tot hoogwaardig groen, erfgoed en water. Natuur is daarbij onmisbaar en staat zwaar onder druk.*

II. Door het Kwaliteitsteam Buytenpark genoteerde Natuurwaarden

Alle bijzondere natuurwaarden van het Buytenpark zijn ook uitvoerig besproken in de notitie *Een Andere Visie* van het Kwaliteitsteam Buytenpark, voor een belangrijk deel geschreven door de ecooloog en bioloog drs. Winfried van Meerendonk. Deze notitie is in het voorjaar van 2010 verschenen als tegenhanger van het toen in productie zijnde gemeentelijke rapport *Visie Buytenpark*.

Als kritiek op die gemeentelijke *Visie* staat in *Een Andere Visie* onder meer dat daaruit blijkt "dat het gemeentebestuur van Zoetermeer van het nu nog vooral ruige Buytenpark meer en meer een pretpark wil maken." En: "Daarmee maakt het gemeentebestuur niet waar - zoals de gemeente wel op pagina 6 van de *Visie Buytenpark* zegt - kaders te willen stellen aan de ontwikkelingen in het park. Het is eerder het tegendeel. Met deze *Visie* is juist van alles mogelijk in het park."

Daar waar wijzigingen en aanvullingen nodig waren, zijn ze in 2015 opgenomen in de tweede druk van *Een Andere Visie*.

Met *Een Andere Visie* zegt het Kwaliteitsteam Buytenpark onder meer aan te tonen dat:

- a. het Buytenpark door veel mensen wordt gebruikt en gewaardeerd en daardoor ook een economische waarde heeft waardoor het de moeite van het duurzaam beschermen waard is;
- b. de keuze voor spontane natuurontwikkeling een goed resultaat heeft opgeleverd met een hoge graad van biodiversiteit en dat dit de basis moet blijven voor de toekomst.

En adviseert het gemeentebestuur ervoor te zorgen dat:

- 1) *de natuur, het landschap, de biodiversiteit en de vogel- en vleermuizenstand in het Buytenpark een beschermde status krijgen;*
- 2) *de gemeente zich gaat inspannen om het natuurlijke karakter en de daarmee gepaard gaande beleving van het Buytenpark minimaal te handhaven en liever nog te vergroten;*
- 3) *er in beginsel geen verdere bebouwing komt in het Buytenpark, omdat die is te beschouwen als een verstoring van het hier gesitueerde Natuur-gebied en van de natuur die eraan grenst zoals de Meerpolder.*

Opvallend genoeg geldt dit alles nog steeds. Deze drie laatste stellingen zijn daarom ook opnieuw in deze oproep opgenomen.

Volgens *'Een andere Visie'* zijn rust en stilte succesfactoren in het Natuur-gebied van het Buytenpark die in de waagschaal worden gesteld om meer bezoekers te trekken." De notitie wijst erop dat anders dan door velen gedacht, het Buytenpark actief wordt gebruikt door gespreid over het jaar tienduizenden bezoekers.

Op al die waarden is ook steeds gewezen in de diverse afzonderlijke zienswijzen die de Stichting Kwaliteitsteam Buytenpark op plannen en voorliggende besluiten voor het Buytenpark heeft ingediend.

III. Door andere organisaties geregistreeerde Natuurwaarden van het Buytenpark

Hiervoor zijn diverse stellingen te lezen over de natuur in het Buytenpark die anno nu steekhoudend zijn. Maar er zijn meer notities verschenen waaruit stellingen te halen zijn die anno 2023 zeer bruikbaar zijn.

Zoals het in 2005 gepubliceerde rapport *Broedvogelmonitoring Buytenpark* van de *Vogelwerkgroep Zoetermeer*. Hierin onder meer de opmerking: *“Door natuurliefhebbers wordt het Buytenpark hoog gewaardeerd als één van de rustigste groengebieden van Zoetermeer: er is geen geluidsoverlast van verkeerswegen en honden mogen er niet loslopen.”*

En het rapport *Broedvogelmonitoring 2020 Buytenpark-West Zoetermeer* van het *Natuuronderzoeksbureau Adri Remeeus*. Vervaardigd in opdracht van de Algemene Vereniging voor Natuurbescherming voor 's-Gravenhage en omstreken (AVN). Uit dit rapport blijkt overduidelijk dat er met de natuurwaarden in het Buytenpark niets mis is. Remeeus merkt op: *“Vogels zijn goede graadmeters en geven door hun verspreiding aan, hoe het met de kwaliteit van het landschap is gesteld. In het Buytenpark is sprake van een gevarieerde vogelbevolking, die aansluit bij de verschillende leefgebieden bos, struiken en open terrein.”*

Remeeus heeft in het Natuur-bestemde deel van het Buytenpark 42 verschillende soorten broedvogels geregistreeerd, verdeeld over 402 nesten. Koplopers waren de Grasmus (46 broedlocaties), de Winterkoning (37) en de Zwartkop (30). Maar minstens zo opmerkelijk is volgens het bureau de aanwezigheid van een enkele Kleine Bonte Specht. *“Interessant, want deze soort heeft een strikte voorkeur voor oud geboomte en het Buytenpark is een tamelijk jong gebied”*. Andere broeders waren onder meer een Buizerd, twee Roodborsttapuiten, maar liefst 24 Rietzangers en 23 Tjiftjaffen. Dat zoveel verschillende soorten in het Buytenpark broeden komt door de variëteit aan voedingsmiddelen. De goed ontwikkelde gelaagdheid stimuleert een rijk insectenleven. Vogels laten zich bij de keuze van nestplaatsen niet alleen leiden door het landschap; de aanwezigheid van voldoende voedsel om jongen groot te kunnen brengen is noodzakelijk, constateert Remeeus.

Toch zijn er ook aandachtspunten. Remeeus noemt in dit verband SnowWorld: *“Het staat er en daar is weinig aan te veranderen, maar de detonatie met het omliggende natuurgebied is storend. Het verdient aanbeveling te onderzoeken hoe dit kan worden teruggebracht. Denk aan een groene aankleding door hoge bomen rondom het complex en een hangende tuin. Het zou voor de vele gebruikers van het Buytenpark aantrekkelijker zijn als SnowWorld minder in het zicht staat.”*

IV. Externe adviezen over natuurbeheer

Er zijn natuurlijk ook tal van externe adviezen op het gebied van natuurbeheer en laatstelijk ook over het streven naar een betere balans tussen natuur en recreatie. Bijzonder waardevol in dit verband is de in 2022 door de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) uitgebrachte adviesnota *Natuurinclusief Nederland*.

In dit advies concludeert de Rli dat *“in ons land sprake is van een biodiversiteitscrisis, die even groot is als de klimaatcrisis, en daarmee samenhangt. Het natuurbeleid verdient dan ook meer prioriteit op de politieke agenda.”*

Deze raad roept op om *de teruggang van natuur te keren en te zorgen voor herstel*. Met de toevoeging: *“Dat lukt alleen als de overheid inzet op de totstandkoming van natuur overal en voor iedereen.”*

De belangrijkste aanbevelingen van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur luiden:

1. Ook buiten de ‘beschermde natuurgebieden’ moet *werk worden gemaakt van natuur- en biodiversiteitsherstel*.
2. *Weeg natuurwaarden volwaardig bij economische en politieke besluitvorming.*
“Natuur vormt een bestaansvoorwaarde voor de mens. Om natuurlijke hulpbronnen en daarmee verbonden ecosysteemdiensten op de lange termijn beschikbaar te houden, moeten de oorzaken van natuurverlies worden aangepakt en activiteiten met een positief effect op de natuur worden gestimuleerd.”
3. *Werk aan een natuurinclusief Nederland, met natuur overal en voor iedereen. Een Nederland waarin het natuurbeleid een vanzelfsprekend en integraal onderdeel vormt van het overige beleid en van daarmee samenhangende politieke besluiten.*

Steeds meer organisaties constateren dat er een strijdigheid kan ontstaan tussen de waarde van natuur en de ontwikkeling van recreatie. Waardevol in dit verband is bijvoorbeeld het op 31 maart 2022 door Vogelbescherming Nederland uitgegeven rapport met de veelzeggende titel ‘Verstoring van vogels door recreatie’. Dit rapport zegt dat in toenemende mate sprake is van *recreatiedruk*.

In dit rapport ook veelzeggende uitspraken als:

- *Met het stijgende aantal mensen in het kleine Nederland, neemt de recreatiedruk in onze natuurgebieden gestaag toe. (...) Studies maken duidelijk dat recreatie in zijn huidige vorm op grote schaal grote negatieve effecten heeft op soortensamenstelling, verspreiding en aantallen van Nederlandse vogels. Dit kan beheerders inzichten geven om effectieve maatregelen te treffen om recreatie in goede banen te leiden, en zo effecten op vogels te beperken.*
- *Met de toenemende recreatiedruk neemt (...) de noodzaak toe om recreatie op zo’n manier te sturen dat de impact op de natuur zo klein mogelijk blijft.*

Het rapport bevat onder meer een pleidooi voor het aanhouden van *bufferzones* als het gaat om bescherming van vogels. Vogelbescherming Nederland hanteert het begrip bufferzone bij vogels als synoniem voor *minimale naderingsafstand*.

En ten slotte: zeer recent, op 8 maart 2023, heeft het provinciebestuur van Zuid-Holland, zijn Omgevingsbeleid herzien en wel zodanig dat meer dan tevoren nadruk is komen te liggen op wat de provincie noemt *natuurinclusief ontwikkelen*. Opmerkelijk in het door Provinciale Staten vastgestelde document zijn uitspraken als:

- *Zuid-Holland is (...) een dichtbevolkte provincie waar de kwaliteit van de natuur en de leefomgeving onder druk staan.*
- *De provincie draagt de verantwoordelijkheid, op basis van een wettelijke provinciale taak vanuit de Wet natuurbescherming, voor het behoud van gezonde populaties en leefgebieden van planten en dieren die in dit landschap thuishoren. Het beschermen van de hier voorkomende natuur is dan ook een vanzelfsprekende en urgente opgave waarin de provincie een voorbeeldfunctie heeft. (...) Het is dan ook de ambitie van Zuid-Holland om de biodiversiteit te versterken. Zodat iedereen er ook in de toekomst goed gebruik van kan blijven maken.*
- *Door overal natuur- en landschapswaarden te versterken, wordt gewerkt aan het behoud en herstel van de biodiversiteit en aan een aantrekkelijke omgeving.*
- *Natuurinclusiviteit betekent “de natuur inbegrepen”. Het betreft een manier van denken – in beleid, uitvoering en beheer – waarin natuur altijd wordt meegewogen opdat er meer biodiversiteit ontstaat.(...) De provincie stimuleert dat natuurinclusief handelen een uitgangspunt wordt voor nieuwe ontwikkelingen.*

V. Opsomming van belangrijke stellingen ter onderbouwing

In de diverse onderdelen van deze oproep staan vele stellingen ter onderbouwing.

Al is het moeilijk kiezen, wellicht zijn de 10 belangrijkste stellingen op dit moment - waarvan sommige al jaren oud zijn:

- I. *De keuze voor spontane natuurontwikkeling in het Buytenpark heeft een goed resultaat opgeleverd met een hoge graad van biodiversiteit (Uit: Een Andere Visie van Stichting Kwaliteitsteam Buytenpark; 2010/2015).*
- II. *Rust en stilte zijn de succesfactoren in het Natuur-gebied van het Buytenpark (Uit: Een Andere Visie van Stichting Kwaliteitsteam Buytenpark; 2010/2015).*
- III. *Een belangrijke natuurwaarde die het park vertegenwoordigt, is de betekenis voor de vogeltrek. Ook voor broedvogels, insecten (vleermuizen), grondgebonden zoogdieren en paddenstoelen heeft dit park een grote waarde (Uit: de gemeentelijke Visie Buytenpark; 2010).*
- IV. *Vogels zijn goede graadmeters en geven door hun verspreiding aan, hoe het met de kwaliteit van het landschap is gesteld. In het Buytenpark is sprake van een gevarieerde vogelbevolking, die aansluit bij de verschillende leefgebieden bos, struiken en open terrein (Uit: Broedvogelmonitoring 2020 Buytenpark-West Zoetermeer van het Natuuronderzoeksbureau Adri Remeeus).*
- V. *Om een park met zo'n grote diversiteit aan functies goed te laten functioneren is een heldere zonering nodig. Zo kunnen conflicterende functies gescheiden worden en vergelijkbare functies geconcentreerd plaatsvinden (Uit: de gemeentelijke Visie Buytenpark; 2010).*
- VI. *Recreatie werkt op allerlei manieren verstorend op vogels (Uit: Verstoring van vogels door recreatie van Vogelbescherming Nederland; 2022).*
- VII. *Met de toenemende recreatiedruk neemt de noodzaak toe om recreatie op zo'n manier te sturen dat de impact op de natuur zo klein mogelijk blijft (Uit: Verstoring van vogels door recreatie van Vogelbescherming Nederland; 2022).*
- VIII. *Er is in het Buytenpark nog maar in beperkte mate ruimte voor ontwikkeling in sport en leisure (Uit: de gemeentelijke Visie Buytenpark; 2010).*
- IX. *SnowWorld staat er en daar is weinig aan te veranderen, maar de detonatie met het omliggende natuurgebied is storend. Het verdient aanbeveling te onderzoeken hoe dit kan worden teruggebracht. Denk aan een groene aankleding (Uit: Broedvogelmonitoring 2020 Buytenpark-West Zoetermeer van het Natuuronderzoeksbureau Adri Remeeus).*
- X. *Het Buytenpark mag geen pretpark worden (Uit: het door de gemeenteraad van Zoetermeer geaccordeerde Burgerinitiatiefvoorstel Behoud Kwaliteit Buytenpark; 2010).*

V. Begrippen en definities

Pratend over het Buytenpark zijn onder meer de volgende begrippen en definities bruikbaar, deels gebaseerd op de regels in de geldende bestemmingsplannen voor het Buytenpark, in alfabetische volgorde:

- Extensieve recreatie: *vormen van dagrecreatie in de open lucht, waarbij men vooral het landschap en/of de natuur of bepaalde aspecten daarvan beleeft, waaronder wandelen, fietsen en kanoën en waarbij relatief weinig mensen gedurende een beperkte tijdsduur aanwezig zijn per oppervlakte-eenheid.*
- Groene hoepel Zoetermeer: *De afwisselend groene en blauwe landschappen rondom de bebouwde gebieden van Zoetermeer.*
- Intensieve recreatie: *vormen van recreatie al dan niet in de open lucht, waarvoor voorzieningen noodzakelijk zijn en waaraan veel mensen tegelijkertijd op dezelfde plek deelnemen.*
- Natuurbufferzone: *een zone die een natuurbestemd gebied gescheiden houdt van een gebied met een andere bestemming, teneinde negatieve invloeden vanuit die omgeving op de natuur tegen te houden.* Te kiezen is voor een zone van 250 m zoals bij gebieden die gevoelig zijn voor verzuring, zoals bijvoorbeeld hier en daar vastgesteld in omgevingsvisies, of voor 500 m zoals bij Natura 2000-gebieden.
- Natuurstergebied: *een gebied waarvan is vastgelegd dat het een grote (potentiële) natuurwaarde heeft waarin geen stedelijke ontwikkelingen zijn toegestaan.*
- Natuurwaarden: *de aan een gebied toegekende waarden in verband met de geologische, bodemkundige en biologische elementen in dat gebied.*
- Stiltegebied: *een gebied waarin de geluiden van flora en fauna overheersen.* Het woord 'stilte' betekent hierbij niet dat er geen geluid waarneembaar is, maar staat voor de afwezigheid van storende, voor de omgeving vreemde geluiden. Een stiltegebied wordt doorgaans aangegeven met een blauw bord langs de wandelpaden en fietsroutes in zo'n gebied.

